

Особливості формування ІКТ-компетентності учасників освітнього процесу в сучасних умовах

Боака Б.В., Цібезова В.Р.

студенти III курсу

Полтавського юридичного коледжу

Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

vladislava.ro16@ukr.net

bohdan.boaka2003@gmail.com

Науковий керівник: к.е.н. Пащенко О. В.

Світова спільнота увійшла в нову епоху, коли ринок праці більше не потребує працівників, які вміють лише відтворювати попередній досвід людства. Нині зростає попит на фахівців з оригінальним мисленням, здатних до нестандартних рішень, таких, які вміють орієнтуватися в інформаційному просторі, працювати в динамічних умовах. Саме тому змінюються пріоритети у вимогах до змісту освіти та компетентності працівників.

Сьогодні система освіти відчуває значний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та їхній вплив на навчально-виховний процес. Інформаційні технології в освіті спричинили низку реформ, які пов'язані з появою освітніх мереж, нових форм та засобів навчання, виникненням та широким поширенням нових педагогічних технологій. Метою освіти є розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей, необхідних для успішної самореалізації компетентностей та підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України. Для досягнення мети використовують інформаційно-цифрову компетентність, необхідну кожній сучасній людині для успішної професійної діяльності, швидкого та ефективного опанування новітніх технологій, застосування їх для власних потреб [4, с.47]. Інформаційно-комунікаційні технології та засоби стають простішими в користуванні, спрямовані на зберігання значних обсягів відомостей та даних, дозволяють здійснювати швидкі та ефективні кроки для вдосконалення виробництва, навчання, професійного та особистісного розвитку, зокрема розвитку системи освіти, потребують відповідного володіння необхідним рівнем компетентності у сфері ІКТ.

Під поняттям інформаційно-комунікаційної компетентності (ІК-компетентності) дослідники розуміють сукупність знань, умінь і ставлень, що застосовуються для використання інформаційних та комунікаційних систем, включаючи засоби, що застосовуються і, особливо, здатність здійснювати веб-дизайн, розробляти презентації, використовувати графічні

програми, відомості онлайн-бібліотек, веб-браузерів, програми Word тощо. ІК-компетентність лежить у межах категорії «інтерактивне використання засобів», де вирізняються такі ключові компетентності:

- здатність інтерактивно застосовувати мову, символіку, тексти;
- здатність використовувати знання (інформаційну грамотність);
- здатність застосовувати (нові) інтерактивні технології [2, с.40].

ІК-компетентність передбачає здатність людини орієнтуватися в інформаційному просторі, оперувати даними на основі використання сучасних ІКТ відповідно до потреб ринку праці та для ефективного виконання професійних обов'язків. Ця категорія має також включати такі елементи, як ціннісні орієнтації, тобто критичний погляд і критичний аналіз відомостей та даних, що складають зміст, отриманий з різних джерел та за допомоги ІКТ [3, с.5].

У 2019-2020 та навіть, 2020-2021 н.р. абсолютно усі учасники освітнього процесу «зіштовхнулися» із необхідністю підвищення інформаційної культури та ІКТ-компетентності. Як всім відомо, у епоху пандемії Covid-19, Україні, які іншим країнам світу, довелося змінити формат навчання та перейти повністю на дистанційну освіту, і саме через це, учасники освітнього процесу почали детально ознайомлюватися із різноманітними додатками, такими як Zoom, Microsoft Office, Skype, Microsoft Teams і т.д., підвищувати власну інформаційну грамотність та ІКТ-компетентність.

У європейських країнах питанням формування інформаційної культури та ІКТ-компетентності досить серйозно займаються уряди даних країн, зокрема їхні профільні Міністерства, директори шкіл та закладів вищої освіти. Окрім, того, що вони всеціло намагаються підвищити інформаційну культуру та компетентність шляхом проведення різноманітних тренінгів, уроків з підвищення інформаційної культури, вони щорічно проводять моніторингові дослідження ІК-компетентності, які базуються на засадах компетентнісного та практично орієнтованого підходів до навчання. Дані дослідження є дійсно дієвими, оскільки за їхніми результатами здійснюються відповідні зміни у системі освіти задля підвищення інформаційної культури учасників освітнього процесу [1, с.39].

Україна теж почала керуватися досвідом своїх партнерів, зокрема для вчителів проводяться різноманітні тренінги на теми із підвищення інформаційної грамотності, ІКТ-компетентності; для учнів та студентів на уроках Інформатики підвищують цифрову грамотність, ІКТ-компетентність. Це все у майбутньому, буде сприяти розвитку освіти та людей загалом. Не дарма, весь світ буквально «женеться» за інформаційними технологіями, тому що за ними майбутнє!

Отже, на даний момент система освіти світу зазнає великих змін, оскільки у освіті почали широко впроваджувати застосування

інформаційно-комп'ютерних технологій. Ледь не в кожній країні світу, здійснюється купа реформ, які сприяють підвищенню формування інформаційної грамотності та ІКТ-компетентності усіх учасників освітнього процесу, і Україна не виняток. Ми вважаємо, що у подальшому ситуація буде тільки змінюватися у кращу сторону, застосування комп'ютерних технологій під час навчального процесу буде звичною справою, а формування ІКТ-компетентності та інформаційної культури буде важливою частиною навчання.

Список використаних джерел

1. Білоус О.В., Гриценчук О. О. Формування інформаційно-комунікаційних компетентностей у контексті євроінтеграційних процесів створення інформаційного освітнього простору: посібник. Київ: Атіка, 2014. 212 с.
2. Гуржій А.М. Дискусійні аспекти інформаційно-комунікаційної компетентності: міжнародні підходи та українські перспективи / А. М. Гуржій, О. В. Овчарук. // Інформаційні технології в освіті. 2013. №15. С. 38–43.
3. Овчарук О.В. Інформаційно-комунікаційна компетентність як предмет обговорення: міжнародні підходи / О. В. Овчарук. // Комп'ютер у школі та сім'ї. 2013. №7. С.3–6.
4. Тимченко О.В. Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх фахівців освіти / О. В. Тимченко. // Електронне науково-фахове видання «Народна освіта». 2019. №1. С. 45–55.